

8.4.2026

Talousvaliokunta
Eduskunta

Viite: HE 24/2026vp

Hallituksen esitys eduskunnalle ydinenergialaiksi ja siihen liittyviksi laeiksi

Kaivosteollisuus ry kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä ydinenergialaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi. Lain kokonaisuudistus on tarpeen kumottavan lain uudistamiseksi. Kumottava ydinenergialaki on lukuisten muutosten kautta tullut osin epä johdonmukaiseksi ja vaikealukaiseksi.

Pääperiaatteet ydinenergian käytössä ja turvallisuusajattelussa ovat pysyneet kestävinä kumottavassa laissa mutta toisaalta päätöksenteon johdonmukaisuus sekä päällekkäisten rakenteiden purkaminen ovat tervetulleita. Samalla yhteiskunnassa näkemykset vähähiilisyyden vauhdittamiseksi ovat nostaneet ydinvoiman varteenotettavaksi energian lähteeksi.

Luonnoksessa heijastuu hyvin pragmaattinen näkökulma viedä päätökset sille tasolle, jossa on riittävä asiantuntemus. Samalla kuitenkin on onnistuneesti huomioitu Euratom-sopimuksen ja lukuisten muiden ydinalan kansainvälisten sopimusten muodostama, Suomea sitova kehys.

Lausuntomme keskittyy kaivoslain mukaiseen kaivostoimintaan eli kaivosmineraalien teknis-taloudellisen esiintymän louhintaan ja rikastamiseen. Luonnoksessa heijastuu hyvin käytännönläheinen näkemys nyky päivän kaivostoimintaan ja sen taloudellisiin edellytyksiin.

Esityksessä ja sen valmistelussa on ymmärretty, ettei ole näköpiirissä eikä odotettavissa erityisen uraanikaivoksen perustamista Suomeen. Geologinen potentiaali on Suomessa hyvä kaivostoiminnalle mutta puhdaita uraniesiintymiä ei ole paikallistettu. Esityksestä heijastuu käytännön ymmärrys Suomen kallioperän tarjoamista sangen niukoista taloudellisista uraanipitoisuuksista malmeissa.

Talvivaara Oy:stä ja sittemmin Terrafame Oy:stä saadut kokemukset näkyvät hyvin esityksessä *ydinaineen talteenottolaitoksen* määrittelyssä ja sen pykäläkohtaisissa käsittelyissä.

Asetetut raja-arvot noudattavat käytännössä hyviksi havaittuja turvallisia määriä, jotka huomioivat riittävällä tavalla turvallisuusnäkökohdat. Samalla luonnoksessa on pystytty säilyttämään riittävän selkeät periaatteet vailla liiallista geologista teoriaa. Myös valittu terminologia omalta osaltaan auttaa selkeyttämään kaivostoiminnan ja rikastuksen käsittelyä luonnoksen mukaisessa hyvin laajassa ydinenergialain kokonaisuudessa.

Työnjako ehdotetun uuden ydinenergialain ja säteilylain välillä vaikuttaa perustellulta. Sama koskee yhteensovittamista kaivoslain menettelyjen kanssa. Esityksessä ei käsityksemme mukaan oteta kantaa kaivoslain lupamenettelyjen ja toisaalta ympäristölupamenettelyjen vaikeaselkoiseen riippuvuussuhteeseen.

Esityksen sivulla 27 viitataan aivan oikein kaivoslain yleiseen periaatteen, jonka mukaan kaivostoiminnassa tulisi hyödyntää kaikki teknistaloudellisesti hyödynnettävissä olevat kaivosmineraalit. Tätä yleistä kaivostoiminnan periaatetta soisi noudatettavan myös muun lainsäädännön osalta, esimerkiksi kaivostoimintaa koskevassa verolainsäädännössä.

Talteenottolaitokselta edellytetään jatkossa erillistä vakuutta jätteiden käsittelyn varalle. 290 §:n perusteluissa viitataan muihin vakuuksiin, joita kaivostoiminnalta vaaditaan, ja jotka tulisi huomioida. Esitämme huolestamme tämän vakuusvaatimuksen osalta mahdollisesta päällekkäisyydestä muiden kaivostoiminnalta vaadittavien vakuuksien kanssa. Uusi vakuus tulisi vaatia vain erityistapauksissa, joissa on todennäköistä, ettei olemassa olevilla vakuuksilla voida riittävästi varautua. Joka tapauksessa lainsäädännössä tulisi pyrkiä hallitumpaan vakuusajatteluun sektoroituneen sääntelyn sijaan.

Kaivoslakiin tehtävien muutosten osalta kannatamme kaivosluvan päätöksen siirtämisestä pois valtioneuvostosta.

KAIVOSTEOLLISUUS ry

Pekka Suomela, toiminnanjohtaja

SIGNATURES

ALLEKIRJOITUKSET

UNDERSKRIFTER

SIGNATURER

UNDERSKRIFTER

This document contains 2 pages before this page
Dokumentet inneholder 2 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 2 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 2 sider før denne side

Detta dokument innehåller 2 sidor före denna sida

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende